

ОКРЕМІ ПИТАННЯ РОЗСЕКРЕЧЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ОТРИМАНИХ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Проведення негласних слідчих (розшукових) дій (далі - НСРД) за своєю суттю є таємною діяльністю і відповідно матеріали, які оформляються під час їх проведення підлягають засекреченню. Поряд з цим, як докази в кримінальному провадженні протиправної діяльності можуть використовуватися лише процесуальні документи та додатки до них відкритого доступу.

З урахуванням наведеного під час запровадження інституту НСРД розробниками КПК України передбачено підстави їх використання. Так, відповідно до ст. 252 КПК України, за результатами проведення НСРД складається протокол, до якого в разі необхідності долучаються додатки [1]. Цікавим є те, що результати НСРД можуть бути оформлення протоколом по завершенню їх проведення на протязі 24 год., а також в ході їх проведення якщо зафіксовані факти сприятимуть ефективному проведенні слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій в інтересах кримінального провадження.

З огляду на те, що здобуті відомості під час проведення НСРД мають гриф обмеженого доступу, вони підлягають попереднього вивчення прокурором з метою відповідного оцінювання достовірності отриманих матеріалів, а також прийняття рішення щодо їх розсекречення.

Виходячи з наведеного, Інструкцією [2] передбачено порядок вивчення матеріалів про проведення НСРД та розсекречення. Також, з метою кращого розуміння процедури розсекречування результатів НСРД, відповідно до положень нормативних актів [1 ; 2] пропонуємо алгоритм процедури розсекречування результатів НСРД, який включає в себе наступні організаційні етапи:

за результатами проведення НСРД на протязі 24 год з моменту завершення заходів складається протокол та направляється прокуророві, який здійснює процесуальне керівництво конкретного кримінального провадження, до якого долучається матеріальний носій інформації, які містять відомості;

вивчення матеріалів НСРД прокурором щодо законності та повноти зібраних даних, а також доцільності використання їх в інтересах кримінального провадження. За результатами вивчення складається постанова, яка погоджується керівником органу прокуратури;

підготовка та надсилання клопотання керівником органу прокуратури керівнику органу, де засекречено матеріальний носій інформації, у якому зазначаються підстави для скасування грифа секретності;

вивчення та прийняття рішення експертною комісією з питань таємниць, яка створюється керівником органу, в якому здійснювалося їх засекречування. За результатами експертної комісії складається протокол та акт щодо скасування грифу секретності. Рішення щодо розсекречення матеріального носія інформації приймається у максимально стислий строк, але не пізніше 10 діб з моменту отримання клопотання, про що повідомляється прокурор.

На перший погляд дана процедура відповідає потребам сьогодення, зокрема, передбачає дотримання прав особи, непорушності державної таємниці, а головне повноти використання здобутих матеріалів в інтересах кримінального

провадження. Втім, є певні недосконалості, а саме: по-перше, не визначено термінів вивчення матеріальних носіїв інформації прокурором, по-друге, не передбачено порядок оскарження рішення прокурора щодо недоцільності розсекречення матеріалів та використання їх в кримінальному провадженні.

Стосовно вказаних недоліків вважаємо за необхідне доповнити ст. 252 КПК України частиною п'ятою й шостою такого змісту:

«5. Рішення про розсекречення матеріалів негласних слідчих (розшукових) дій приймаються прокурором у максимально стислий строк, але не пізніше 5 діб з моменту їх отримання, шляхом винесення постанови, яка затверджується керівником прокуратури»;

«6. У разі відмови прокурором доцільності розсекречення матеріалів негласних слідчих (розшукових) дій, дане рішення може бути оскаржене в порядку статті 311 Кримінального процесуального кодексу України».

На нашу думку, зазначені положення безумовно сприятимуть ефективності та оперативності використання здобутих даних в конкретному кримінальному провадженні.